

Република Србија
Општина Нова Варош
Одељење за буџет и финансије
Број: 400-245 /2013-07
Дана 01.08.2013.године
Нова Варош

У П У Т С Т В О
ЗА ПРИПРЕМУ БУЏЕТА ОПШТИНЕ НОВА ВАРОШ ЗА 2014. ГОДИНУ
СА ПРОЈЕКЦИЈАМА ЗА 2015. И 2016. ГОДИНУ

Поступак припреме и доношења буџета локалне власти уређен је Законом о буџетском систему („Сл. гласник РС“ број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013).

На основу члана 40. Закона о буџетском систему, локални орган управе надлежан за финансије издаје Упутство за припрему нацрта буџета локалне власти и доставља директним корисницима буџетских средстава.

Израда упутства за припрему буџета везује се за доношење Извештаја о фискалној стратегији Републике Србије који према буџетском календару министар финансија треба да достави локалној власти до 05. јула текуће године за нареду годину.

Подсећамо на рокове у поступку припреме и доношења буџета, који се извршавају према буџетском календару:

-01. септембар - директни корисници средстава буџета локалне власти достављају предлог финансијског плана локалном органу управе надлежном за финансије за наредну и следеће две буџетске године;

Иако извештај о фискалној стратегији за 2014. годину који је основа за планирање буџета у наредној години још увек није достављен а ни израђен од стране Министарства финансија, служба је израдила Упутство за припрему буџета општине Нова Варош за 2014. годину, како би испоштовала рокове за јединице локалне самоуправе, прописане буџетским календаром. Директни корисници општине Нова Варош су у обавези да до 01.09.2013. године Одељењу за буџет и финансије- финансијској служби ,доставе своје предлоге финансијских планова.

Предлог финансијског плана мора обухватати расходе и издатке за трогодишњи период, исказане по буџетској класификацији и детаљно писано образложење расхода и издатака, као и изворе финансирања.

Предлог финансијског плана за буџетску и наредне две фискалне године треба доставити на прописаним обрасцима који су доступни на општинском сајту www.novavaros.rs и у служби буџета општине Нова Варош. Предлог се доставља у писаном облику, потписан од стране одговорног лица (директора, председника МЗ...) и оверен печатом. Предлог мора бити са писаним образложењем за сваку врсту расхода и са наведеном правном основом и извором финансирања.

Упутство за припрему буџета општине Нова Варош за 2014. годину садржи:

- 1) основне економске претпоставке и смернице за припрему буџета општине Нова Варош за 2014. годину,
- 2) опис планиране политике локалне власти у 2014. години,
- 3) процену прихода и примања и расхода и издатака за 2014.годину и наредне две фискалне године,
- 4) обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана директног корисника средстава буџета за 2014. годину са пројекцијама за 2015. и 2016. годину,
- 5) смернице за припрему средњорочних планова директних корисника средстава буџета,
- 6) поступак и динамику припреме буџета општине Нова Варош и предлога финансијских планова директних корисника средстава буџета.

Чланом 41. Закона дефинисано је да су индиректни корисници средстава буџета локалне власти обавезни да припреме предлог финансијског плана на основу смерница које се односе на буџет локалне власти.

Директни корисници обавезни су да, у складу са смерницама и роковима, траже од индиректних корисника за које су одговорни, да доставе податке неопходне за израду предлога финансијског плана директног буџетског корисника.

Истим чланом је предвиђено и да локални орган управе надлежан за финансије може да тражи непосредно од индиректних буџетских корисника податке о финансирању.

У наредном делу текста, дајемо основне смернице су значајне за израду буџета општине Нова Варош за 2014. годину и израду финансијских планова буџетских корисника.

1) Основне економске претпоставке и смернице за припрему буџета општине Нова Варош за 2014. годину

Фискалном стратегијом за 2013. годину са пројекцијама за 2014. и 2015. годину дефинисани су основни циљеви макроекономске политике у периоду 2013-2015. године, а то су:

- макроекономску стабилност,
- одржив привредни раст и развој конкурентне привреде,
- повећање запослености и стандарда становништва,

У 2014. години остају приоритети **фискалне политике и то:**

1. Јачање правног оквира фискалне одговорности и унапређење буџетског система,
2. Смањивање фискалног дефицита и његово неинфлаторно инансирање,
3. Ниско и стабилно пореско оптерећење привреде, уз јачање пореске дисциплине,
4. Чврсто ограничење текуће јавне потрошње,
5. Повећање јавних инвестиција,
6. Јачање фискалне дисциплине у јавним предузећима на републичком и локалном нивоу.

Наведене основне економске претпоставке и смернице преузете су из претходне године обзиром да Извештај о фискалној стратегији за 2014. годину још увек није објављен од стране надлежног министарства.

У наставку је преглед основних показатеља из усвојених докумената који су нам били доступни.

Пројекција основних макроекономских показатеља Републике Србије за период од 2013. до 2015. године изгледа овако:

	Процена	ПРОЈЕКЦИЈА		
	2013	2014	2015	2016
Реални раст БДП (%)	2,0	3,5	4,0	
Инфлација просек периода у %	5,5	5,0	4,5	

Обзиром да се доношење Извештаја о фискалној стратегији за 2014. годину очекује у блиском периоду, уколико се догоди да дође до одступања у величинама наведених параметара, у даљем поступку припреме буџета наведене пројекције

макроекономских показатеља биће усаглашене и у складу са тим корисници буџетских средстава биће обавештени како би извршили неопходне корекције у предлозима финансијских планова за 2014. годину.

2) Планирана политика јавних прихода и примања и расхода и издатака општине Нова Варош у 2014. години

а) Поред вршења законом обавезујућих активности, општина Нова Варош ће радити у складу са приоритетима, стратешким циљевима и програмима који су дефинисани *Стратегијом локалног одрживог развоја општине Нова Варош за период од 2010. до 2020. године*, која је донета од стране Скупштине, дана 12.10. 2009. године и *Планом капиталних инвестиција општине Нова Варош за период од 2014. до 2018. године*, који је донет од стране Скупштине.

У складу са визијом развоја у будућности која гласи: „*Општина Нова Варош је 2020. године општина са ниским процентом незапослености, у којој становништво има висок животни стандард, препознатљива туристичка дестинација за домаће и стране туристе, инфраструктурно опремљена општина са селима у којим живе и раде млади*“, општина Нова Варош је утврдила следеће приоритете, стратешке циљеве у периоду од 2010. до 2020. године:

1. Приоритет: *Смањење незапослености и побољшање животног стандарда кроз развој постојећих и отварање нових предузећа*

2. Приоритет: *Плански развој туризма уз подизање квалитета понуде кроз обогаћење и оптималну искоришћеност туристичких потенцијала и природних ресурса*

3. Приоритет: *Очување живота на селу кроз економски исплативу пољопривредну производњу и развој квалитетних садржаја за живот и доходовање*

4. Приоритет: *Природна средина је очувана, док се природним ресурсима, економским, друштвеним инфраструктурним развојем управља на одржив начин*

5. Приоритет: *Развој инфраструктуре и побољшање друштвеног живота у циљу стварања предуслова за општи развој и квалитетан живот становништва.*

б) Програми којима ће се у наредној буџетској години реализовати оређени циљеви из Стратегије :

1. Стратешки циљ 2.3: *Туристички потенцијали и ресурси су оптимално искоришћени*, реализоваће се следећим програмима:

- Програм СЛОР 2.3.3 – 4: “Организација манифестација у циљу заштите традиционалних вредности и промоције општине”

- Програм СЛОР 2.2.2 – 3: “Израда купалишта на Златарском језеру -понтонска плажа”

2. Стратешки циљ 5.1 *Развој градске, сеоске и туристичке инфраструктуре и планске документације као предуслова за општи друштбено-економски развој*, реализоваће се програмом:

- Програм СЛОП 5.1.1.-4: "Изградња улица у градским и приградским насељима".

с) У складу са садржајем *Плана капиталних инвестиција општине Нова Варош за период од 2014. до 2018. године* општина Нова Варош је утврдила следеће капиталне пројекте који треба да се реализују у периоду од 2014. до 2018. године:

Табела – Листа капиталних пројеката који ће бити реализовани у периоду од 2014.-2018. године.

Р Б	Сектор	Назив пројекта	Шифр а пројек та	Статус пројекта	Врста пројекта	Вредност (€)	Вредност (РСД)	Број поен а
1	Туризам	Адаптација и опремање хотела "Панорама" на Златару	5.1.3.	урађ.пројек т. док.и прибав. грађ.дозвол а	инфрастр.	365.780	40,967,400	121.0
2	Развој зајед.	Изградња улица у приградским насељима	5.1.1.	урађени пројекти	инфр.	204.500	22,900,000	119.0
3	Развој зајед.	Изградња улица у градским насељима	5.1.1.	урађени пројекти	инф.	202.700	22.700.000	119.0
4	Туризам	Изградња система за вештачко оснежавање	2.2.2.	35%	инфрастр.	312.500	35.000.000	113.5
5	Зашита жив. сред.	Изградња санитарне депоније	5.1.5.	60%	инфрастр.	5.000.000	560.000.000	112.0
6	Разв.зајед.	Изградња путева у сеоским месним	5.1.1.	Урађени	инфр	446.492	50,000,000	109.5

Р Б	Сектор	Назив пројекта	Шифр а пројек та	Статус пројекта	Врста пројекта	Вредност (€)	Вредност (РСД)	Број поен а
		заједницама (12 км асфалтног пута)		предмери				
7	Пољоприв реда	Центар за пољопривреду и рурални развој	3.3.4.	одлука о формир.	инф.	17.000	20.000.000	108
8	Туризам	Изградња купалишта на Златару- понтонска плажа	2.2.2	степ.заврш. 25%	инфраструкт .	89.286	10,000,000	107.0
9	Развој зајед.	Реконструкција дела регионалног пута Н.Варош-Сјеница (деоница Браношевац- Панорама)	5.1.1.	Главни пројекат	инфр.	750.000	84,000,000	106.0
10	Заш. жив. сред.	Заштита сливног подручја реке Лим-канализациони систем Нове Вароши-колекторски систем- укључење насеља Петловац	5.1.3.	степен заврш.5%	инфраструкт .	196.429	22,000,000	105.0
11	Развој зајед.	Изградња фекалне канализације туристичке зоне	5.1.3.	73%	инф.	245.536	27,500,000	104.0
12	Разв.зајед н.	Изградња олимп.базена	5.1.7.	0%	инфраст.	1.300.000	150.000.000	102
13	Разв.зајед.	Изград.система за наводњ. МЗ Божетићи-Корићанско врело МЗ Радоиња -радоињско јез.	3.1.3..	0%	инфраст.	430.000	50.000.000	100
14	Разв.зајед.	Уређење Трга војводе Петра Бојевића	5.1.7.		инфраст.	61.000	7.000.000	99

Р Б	Сектор	Назив пројекта	Шифр а пројек та	Статус пројекта	Врста пројекта	Вредност (€)	Вредност (РСД)	Број поен а
15	Култура	Реконструкција зграде библиотеке "Јован Томић"		0%	кап.одржав.	89.286	10,000,000	96.0
16	Развој зајед.	Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода	5.1.3.	студија оправданос ти	инфр.	982.143	110,000,000	96.0
17	Заштита жив. Сред.	Изградња когенеративног постројења	4.2.3.	5%	инфраст.	10.000.00 0	1.120.000.0 00	93.5
18	Образова ње	Замена столарије на школи у Радоињи	5.3.1.	0%	кап.одрж.	74.107	8,300,000	81.5
19	Култура	Санирање јужне терасе и фасаде са столаријом на Дому културе		0%	кап.одржава ње	25.000	2,800,000	80.5
20	Образова ње	Реконструкција старе школе и крова сале ОШ Живко Љујић	5.3.1.	70%заврш.	кап.одрж.	204.000	22,848,000	79.0
21	Образова ње	Реконструкција зграде гимназије	5.3.1.	0%		17.857	2,000,000	78.5
22	Образова ње	Реконструкција крова и мокрог чвора у школи у Радоињи	5.3.1.	0%	кап.одрж.	40.179	4,500,000	78.0
23	Образова ње	Реконструкција крова школе Акмачићи	5.3.1.	0%	кап.одрж.	31.250	3,500,000	78.0
24	Образова ње	Адаптација мокрих чворова и замена столарије у школи Божетићи	5.3.1.	0%	кап.одрж.	25.014	2,801,524	78.0
25	Образова ње	Грејање у школи у Радоињи	5.3.1.	53%завр.	кап.одрж.	66.964	7,500,000	76.5

Р Б	Сектор	Назив пројекта	Шифр а пројек та	Статус пројекта	Врста пројекта	Вредност (€)	Вредност (РСД)	Број поен а
26	Разв.зајед.	Изградња система за водоснабдевање - Ћурчића врело	5.1.2.	0%	инфр.	2.000.000	224.000-000	75.5
27	Образовање	Поправка фасаде и терасе на објекту Дечијег вртића	5.3.1	0%	кап.одрж.	14.919	1,670,940	75.5
28	Образовање	Изградња електромашинске радионице у Техничкој школи	5.3.1.	0%	инфрастр.	100.701	11,278,527	71.5
29	Образовање	Адаптација крова и мокрог чвора школе у Бистрици	5.3.1.	0%	кап.одрж.	33.482	3,750,000	71.5
30	Култура	Аудио светлосна опрема и надградња летње сцене		0%	наб.опр.	66.964	7,500,000	70.0
31	Образовање	Уређење школе у Јасенову-мокри чвор, спољно и унутрашње	5.3.1.	0%	кап.одрж.	55.357	6,200,000	65.5
32	Развој зајед.	Изградња водовода Пећине-Рибњак	5.1.3.	0%	инфр.	446.429	50,000,000	63.5
33	Развој зајед.	Изградња водовода Бистрица	5.1.2.	0%	инфрастр.	151.786	17,000,000	61.0
		УКУПНО:				24.046.661	2.716.716.391	

Са аспекта финансијског менаџмента, активности у политици јавних прихода и расхода буџета општине Нова Варош у 2014. години биће усмерене ка следећим принципима:

- вођење фискалне политике усклађене са принципима фискалне одговорности и фискалним правилима која се односе на фискални дефицит и јавни дуг утврђеним Законом о буџетском систему;
- чврста контрола плата у јавном сектору у складу са утврђеним фискалним правилима;

- адекватно финансирање функционисања буџетских корисника;
- замрзавање текућих расхода уз истовремено веће издвајање за капиталне инвестиционе расходе, који ће подржати привредни раст и укупан развој у општини Нова Варош и то:
- заустављањем даљег пораста личне потрошње и материјалних издатака и наставак процеса рационалније потрошње код свих буџетских корисника;
- финансирање капиталних пројеката одређених развојним (стратешким и планским) документима које је усвојила Скупштина општине Нова Варош;
- наставак активности у сагледавању прихода, који остварују буџетски корисници и јавна предузећа као сопствене приходе, а реч је о јавним приходима који се морају укључити као буџетски приход консолидованог рачуна трезора;
- контрола пословања у градским јавним предузећима, чији је оснивачопштина Нова Варош
- наставак започетих активности из претходне године на реализацији основних циљева у политици локалних јавних прихода и расхода:
- максимално стављање у функцију локалне пореске администрације у циљу реалног обухвата и ефикасније наплате припадајућих изворних приходаопштине Нова Варош;
- примена принципа „оперативно-техничке спремности“ инвестиција, у смислу да се у буџету могу прихватити само они захтеви корисника за инвестиционим улагањима који су у таквом степену спремности, да се са њиховом реализацијом може отпочети одмах по усвајању буџета (минимум израђен главни пројекат и доказ о решеним имовинско-правним односима);
- интензивирање потребних активности на обухвату укупне имовине општине (станови, локали, земљиште), устројавање у вези са тим потребних евиденција и њено стављање у функцију приходавања на градском нивоу;
- наставити регулисање потраживања како између општинских јавних предузећа, тако и потраживања ових јавних предузећа према трећим лицима;
- примена успостављених процедура у контроли утрошка јавних прихода, нарочито средстава додељених путем конкурса;
- унапређење процеса управљања расходима, кроз јачање планске функције буџетских корисника у сагледавању и изради својих финансијских планова.

3) Процена прихода и примања и расхода и издатака за 2014.годину и наредне две фискалне године

Полазна основа за планирање обима буџета за 2014. годину су планирани приходи и примања из Одлуке о буџету општине Нова Варош за 2013. годину, Ребаланс 1 и Ребаланс 2, као и планирани расходи и издаци из ове Одлуке.

Током 2013. године дошло је до измене више пореских закона, чији се ефекти на приход буџета не могу прецизно сагледати. Смањење прихода очекује се од пореза на зараде, Такође, због измене Закона о порезима на имовину, очекује се повећање прихода по том основу.Због потпуно новог начина опорезивања који се примењује од од 01. јануара 2014. године, ефекти измене прописа не могу се прецизно сагледати. Због свега наведеног, као полазна основа за планирање буџета у 2014. години, може се узети обим буџета у 2013. години (1. и 2.ребаланс) као и остварење буџета за 6 месеци 2013. године.

Табела-Пројекција прихода и примања у периоду од 2014. до 2016. године

екон. клас.	Назив прихода	остварење 01.01.- 31.12.2012	план 2013. год 1. и 2. ребаланс	остварење 01.01.- 30.06.2013	ПРОЈЕКЦИЈА		
					2014.	2015.	2016.
711	Порез на доход., добит и капит. доб.	154.910.000	171.150.000	75.840.000	175.000.000	185.000.000	194.000.000
712	Порез на фонд зарада	417.000	300.000	227.000	400.000	500.000	500.000
713	Порез на имовину	41.568.000	46.550.000	16.177.000	46.000.000	48.000.000	50.000.000
714	Порез на добра и услуге	10.656.000	12.950.000	3.451.000	15.000.000	16.000.000	16.000.000
716	Други порези	19.922.000	19.000.000	12.000.000	28.000.000	30.000.000	32.000.000
733	Трансфери од других нивоа власти	240.741.000	288.553.000	97.288.000	250.000.000	265.000.000	278.000.000
741	Приходи од имовине	61,486.000	116.700.000	41.777.000	100.000.000	106.000.000	108.000.000
742	Продаја добара и услуга	933.000	2.200.000	464.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
743	Новчане казне и одузета имов.корист	3.851.000	5.800.000	2.394.000	5.000.000	5.000.000	6.000.000
744	Добровољни		725.000	1.500.000	1.500.000	2.000.000	2.000.000

	трансфери од физичких и правних лица у корист нивоа општине						
745	Мешовити и неодређени приходи	3.462.000	8.000.000	2.710.000	7.000.000	8.000.000	8.000.000
770	Меморандумске ставке за рефундацију расх.	5.282.000	1.350.000	802.000	2.000.000	3.000.000	3.000.000
813	Примања од продаје остал. осн.средс.		1.000.000	210.000	500.000	500.000	500.000
321	Пренета неутрош. средс.из претх.год.	897.000	33.850.000	33.850.000			
	УКУПНИ ПРИХОДИ:	544.125.00 0	708.128.00 0	288.690.000	631.400.000	670.000.000	699.000.000

Напомена: Укупни јавни приходи и примања у 2012. и 2013. години садрже пренета средства из претходне године, што не улази у пројекцију прихода за период од 2014. до 2016. године. Такође, процена обима буџета за 2014. годину и наредне две године извршена је под условом да се буџет општине додатно не задужује код пословних банака. Евентуални ниво задуживања у 2014. години биће дефинисан посебном Одлуком Скупштине Нова Варош.

Табела-Пројекција расхода и издатакаприхода и примања у периоду од 2014. до 2016. године

екон. класиф.	РАСХОДИ	Процена 2013	Пројекција		
			2014	2015	2016
41	Расходи за запослене	115.000.000	118.000.000	125.000.000	130.000.000
42	Коришћење роба и услуга	175.000.000	177.000.000	185.000.000	192.000.000

44	Отплате камата	400.000	400.000	400.000	100.000
45	Субвенције јавним неф. инст.	18.000.000	20.000.000	21.000.000	22.000.000
46	Донације и трансфери	80.000.000	84.000.000	88.000.000	93.000.000
47	накн.за социјал.зашт.	11.000.000	11.000.000	13.600.000	14.200.000
48	Остали расходи	30.000.000	30.000.000	31.000.000	32.000.000
49	резерве	8.000.000	10.000.000	10.000.000	11.000.000
51	Основна средстава	160.000.000	180.000.000	195.000.000	204.000.00
61	Кредити	7.700.000			
62	Набавка финансијске имовине	1.000	1.000.000	1.000.000	700.000
	УКУПНО РАСХОДИ:	605.101.000	631.400.000	670.000.000	699.000.000

Напомена: У 2013. години процењена средства на име капиталних расхода (инвестиционих улагања и капиталног одржавања) биће увећана за износ пренетих неутрошених средства на рачуну буџета града на дан 31.12.2013. године.

4) Обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана директног корисника средстава буџета за 2014. годину. Лимити текућих расхода по буџетским корисницима за 2014. годину дати су у следећој табели:

Раздео	Глава	Назив корисника	Лимити расхода
1		Скупштина општине	11.200.000
		текући расходи	11.200.000
2		Председник и Веће	21.335.000
		текући расходи	18.700.00
		социјална заштита	2.635.000
3		Општинска управа	148.755.000
		текући расходи	107.755.000
		расходи за дотације	5.700.000
		противпожарна заштита	100.000

		јавни ред и безбедност	200.000
		развој заједнице	28.000.000
		водоснабдевање	2.000.000
		грејање	2.000.000
		управљање отпадом	3.000.000
		СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ	20.600.000
		-Гимназија	11.400.000
		-Техничка школа	9.200.000
		ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ	48.990.000
		-ОШ Живко Љујић	19.200.000
		-ОШ Кнезова Рашковића	4.600.000
		-ОШ Момир Пуцаревић	4.300.000
		-ОШ Добрисав Рајић	2.900.000
		-ОШ Гојко Друловић	12.300.000
		-ОШ Вук Караџић	4.900.000
		-Основна музичка школа	790.000
		ПОЉОПРИВРЕДА	8.300.000
		ЗДРАВСТВО	3.250.000
		ФИЗИЧКА КУЛТУРА	23.000.000
		СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА-Центар за соц.рад	25.500.000
		Накнаде за породицу и децу	7.250.000
	3.1.	МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ	2.500.000
	3.2.	ДОМ КУЛТУРЕ	15.000.000
	3.3.	БИБЛИОТЕКА	7.200.000
	3.4.	ОДЕЉЕЊЕ ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА	1.570.000
	3.5.	ТУРИСТИЧКО СПОРТСКИ ЦЕНТАР	60.000.000
	3.6.	ДЕЧИЈИ ВРТИЋ	32.400.000

	3.7.	ДИРЕКЦИЈА ЗА ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	190.000.000
		ФОНД ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	2.700.000
4		ЈАВНИ ПРАВОБРАНИЛАЦ	1.850.000
		УКУПНО:	631.400.000

5) Смернице за припрему планова корисника средстава буџета

Параметри које треба применити приликом израде предлога Финансијског плана за 2014. годину су:

-Економске класификације 411 и 412 – маса средстава за плате запослених у 2014. години, прописана је фискалним правилима, односно чланом 27е. став 24. Закона о буџетском систему који истиче следеће:

- У октобру 2013. плате и пензије повећаће се за 0,5%
- У априлу 2014. године плате и пензије повећаће се за 0,5%
- У октобру 2014. године плате и пензије повећаће се за 1%

Корисници буџета општине Нова Варош, потребна средста за плате за 2014. годину ће планирати на нивоу процене исплаћених средстава у 2013. години увећане за 0,5% у априлу 2014. године и 1% у октобру 2014. године

Одлуком о буџету се не врши одобравање новог запошљавања. У том смислу, све захтеве за средства за зараде евентуалних новозапослених треба доставити попуњавањем Захтева за додатна средства (табела 3) са детаљним образложењем и са захтевом налдежним министарствима за одобрење новог запошљавања, тј. за одобрење веће масе зарада.

Износ средстава потребних за исплату плата планира се на основу постојећег броја извршилаца, према утврђеним коефицијентима и важећој основици за обрачун плата.

Износ средстава потребних за социјална давања (економска класификација 414) односе се на исплату накнада за одсуствовање са посла (боловање) и исплату отпремнина и помоћи запосленима. Потребно је навести планирани број запослених (сачинити списак лица) који ће у току 2014. године остварити право на отпремнину и исказати потребу у средствима за исплату отпремнине.

- Економска класификација 421 - Стални трошкови, могу расти до нивоа пројектоване инфлације (Према подацима из фискалне стратегије за 2013. годину са пројекцијама за 2014. и 2015. годину приказан је податак о кретању инфлације крај периода у 2014. години у износу од 5% и тај податак треба узети приликом планирања)

- Економске класификације 422 423, 424, 425, 426 -трошкови путовања, услуге по уговору, специјализоване услуге, текуће поправке и одржавање и материјал, могу се планирати до нивоа планираних расхода за ове намене у 2013. години,

(појединачно ове економске класификације могу бити веће или мање, док у укупном збиру морају остати на нивоу планираних средстава у 2014. години);

Посебно треба нагласити да се може десити да дође до измена одређених прописа, који би изазвали промене у пројекцији буџета за наредну годину, што може да има за резултат и измене у предложеним обима средстава. О томе ће буџетски корисници бити благовремено обавештени, док ће се неопходна усклађивања вршити у оквиру буџетске процедуре у сарадњи са корисницима на које ће наведене измене имати ефекта.

Средњорочни план буџетског корисника треба да садржи детаљну разраду свих програма, текућих активности и пројеката за буџетску годину са пројекцијама за наредне две године и то у складу са средњорочним циљевима и приоритетима који су утврђени *Стратегијом одрживог развоја* и *Планом капиталних инвестиција* јединице локалне самоуправе. Након анализе општег стратешког и институционалног оквира у коме обавља своју делатност, као и Упутства за израду буџета, директни буџетски корисник припрема предлог свог средњорочног плана који, поред финансијског дела, треба би да садржи и следеће:

- опис делокруга рада буџетског корисника
- приказ организационе структуре буџетског корисника
- опис места и улоге буџетског корисника у процесу реализације стратегије општине
- акциони план буџетског корисника који садржи разрађене програме који ће се реализовати у референтном периоду
- именовање одговорних лица за реализацију средњорочног плана
- план управљања ризиком
- начин контроле, извештавања и евалуације у процесу реализације средњорочног плана.

Календаром припреме програмског буџета предвиђено је да од 01. августа-20. августа директни корисници, на основу утврђених приоритета и добијених буџетских лимита, треба да редифинишу садржај буџетских програма, уствари треба да изврше крајњи избор пројеката који ће се финансирати у наредном периоду.

Индиректни корисници треба да одреде своје пројекте који ће бити у функцији остварења стратешких циљева локалне власти, односно буџетских програма предложених од стране директних буџетских корисника.

Приликом припреме програмског буџета користи се програмска класификација. Правилник о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем” (Сл. гласник РС, бр. 103/11, 10/12, 18/12, 95/12 и 99/12) уводи програмску класификацију као део система јединствене буџетске класификације на основу које се припрема и извршава буџет. Она исказује примања и издатке према задацима и активностима буџетских корисника који се спроводе у циљу ефикасног управљања средствима по предложеним програмима, а који доприносе остварењу стратешких циљева у

складу са економском политиком земље. Правилником је дефинисано следеће: стратешке области, главни програм и програм.

С обзиром да не постоје детаљније инструкције са републичког нивоа у вези одређивања шифара програмске класификације, у наставку је дат предлог како би се оне могле дефинисати.

Програмска класификација представља шифрирање програма и њихових саставних делова. Систем шифрирања се заснива на елементима и структури који су дефинисани стратешким документом, на пример, „Стратегијом одрживог развоја општине Нова Варош“. Шифре су алфанумеричке у којима један део представља скраћеницу назива стратегије а други је нумерички и односи се на дефинисање програма и пројекта. Нумерички део се састоји од две нумеричке подцелине које су међусобно одвојене цртом. Бројеви у оквиру подцелина могу (не морају) бити одвојени тачком. Прва подцелина означава елементе који су дефинисани Стратегијом и састоји се од три цифре. Прва цифра означава приоритет тј. стратешку област која је дефинисана Стратегијом. Друга цифра означава стратешки циљ а трећа, посебан циљ. Циљеви су такође дефинисани Стратегијом.

Друга подцелина се састоји од две цифре. Прва означава *програм* којим ће се остваривати циљеви у оквиру стратешких области а друга значава *пројекат*. и то је, уједно, последња нумеричка цифра у шифри.

Програми се састоје од независних али тесно повезаних пројекта који су усмерени ка једном посебном циљу. Обухватју временски период од 3 до 5 година.

Пројекат је скуп активности међусобно повезаних и организованих на такав начин да воде ка остварењу посебног циља и резултата пројекта. Пројекат је део програма за који је унапред утврђено време трајања и не може трајати дуже од трајања програма. Пројектом мора бити дефинисано следеће: временски оквир (једна година или дуже), резултат или циљ коме се тежи, листа активности и буџет пројекта.

6) Поступак и динамика припреме буџета општине Нова Варош и предлога финансијских планова директних и индиректних корисника средстава буџета

Предлог финансијског плана корисника буџетских средстава за 2014. годину потребно је израдити према достављеној МЕТОДОЛОГИЈИ (КОНЦЕПТУ) ИЗРАДЕ ПРЕДЛОГА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ЗА 2014. ГОДИНУ и исти треба да садржи три основна дела:

- **Захтев за текуће издатке (табела 1);**
- **Захтев за основна средства (табела 2) и,**
- **Захтев за додатна средства (табела 3) .**

Поред тога обавезно треба попунити и следеће обрасце који се налазе у прилогу Упутства:

- **Образац остали приходи и примања - (табела 4)**

– **Образац – Полазни елементи за утврђивање обима средстава за плате буџетских корисника у 2014. години (тебела 5).**

Такође треба попунити обрасце за програмски део буџета :

– **Буџетски програм и**

– **Буџетски пројекат**

Захтеви за финансирање у 2014. години попуњавају се на основу предложеног обима буџетских средстава и они обухватају све расходе и издатке и захтевају висок степен одговорности буџетских корисника за правилно и рационално распоређивање средстава по активностима, услугама и програмима.

Укупан збир свих захтева било ког буџетског корисника не сме да прелази укупан обим средстава утврђен по критеријумима датим у овим смерницама. У изузетним случајевима, уколико се услед доношења нових прописа јавља потреба за активностима, услугама односно програмима, који нису постојали у буџетима претходних година, буџетски корисник подноси захтев за додатно финансирање и у обавези је да детаљно писано образложи да се ради о новим активностима, услугама односно програмима, за коју је потребно обезбедити додатна средства.

Захтеви за финансирање морају да представљају реалну процену финансијских потреба корисника буџетских средстава, као и извора средстава из којих ће се ове потребе финансирати.

Финансијске потребе обухватају:

– детаљну разраду издатака по појединим врстама расхода за активности и услуге, односно ставке дефинисане у складу са посебним законима и

– детаљну разраду издатака по појединим врстама расхода за све кориснике буџетских средстава.

С тим у вези, потребно је навести све очекиване изворе средстава: приходе из буџета и додатне приходе директних и индиректних корисника буџетских средстава односно приходе који се остварују из додатних активности.

За кориснике је исказивање расхода из других извора, који нису буџетски, посебно важно, обзиром да у складу са Законом о буџетском систему предвиде посебне апропријације у Одлуци о буџету за расходе, који се финансирају само из њихових сопствених прихода.

Услов за коришћење остварених сопствених прихода за одређену намену, биће да је расход планиран у буџету, за чије коришћење, је буџетски корисник дужан да достави документацију која ће оправдати трошак у смислу његове правне оправданости.

Директни корисник буџетских средстава одговоран је за благовремено достављање овог Упутства и Табела индиректним корисницима буџетских средстава у њиховој надлежности, као и за прикупљање предлога финансијских планова

индиректних корисника буџетских средстава, и њихово обједињавање. Тако обједињени финансијски планови свих индиректних корисника буџетских средстава достављају се, такође, у року.

Средства за издатке за основне и средње школе, као и за Центар за социјални рад, који су индиректни корисници буџета Републике Србије, у захтевима се исказују на економској класификацији 463 – Трансфери осталим нивоима власти. Истовремено, за ове кориснике достављају се и подаци исказани према врстама расхода у Табели 1, 2. и 3. који су садржани у износу исказаном на економској класификацији 463.

1. Захтев за текуће издатке (табела 1)

Захтев за текуће издатке сачињава се на основу предложеног обима буџетских средстава за 2014. годину, као и из осталих извора средстава планираних за финансирање у 2014. години.

Директан корисник који у својој надлежности има индиректне кориснике, обавезан је да уз ово Упутство достави индиректним корисницима и предложени обим средстава за 2014. годину, који ће утврдити на претходно наведен начин.

Захтев за текуће издатке мора да садржи писано образложење захтева и табеле, и то:

А. Писмено образложење даје податке о организационој структури, активностима, услугама и програмима, као и о броју запослених у директном кориснику буџетских средстава; (навести колико износе укупно планирана средства у оквиру Захтева за текуће издатке, и колико од укупног износа по сваком извору финансирања: из буџета града, сопствених средстава, донација...) Дати објашњење планираних средстава на свакој економској класификацији посебно, наводећи: извор финансирања, правни основ, методологију која је кришћена приликом израчунавања трошкова.

Б. Табеле:

1) **табела** која даје детаљан приказ средстава потребних за финансирање активности, услуга и програма буџетског корисника (**захтев за текуће издатке – табела 1**),

2) **табела** осталих извора финансирања за 2013. годину, са навођењем правног основа за сваки остали извор финансирања, осим за средства из буџета (**остали приходи и примања - табела 4**) и

2) **табела** у којој се наводе подаци о запосленима, њиховом звању, занимању, односно послу, основици за обрачун плате, коефицијентима и радном стажу (**табела 5**).

Појашњења за попуњавање података у Табели 1.:

– на предвиђеном месту за Шифру корисника уноси се шифра из јединственог списка буџетских корисника;

– у колону 4. уноси се податак о планираним расходима из сопствених прихода и других извора који нису наведени у осталим колонама (предшколске установе уносе податак и о планираним средствима од партиципације родитеља у цени боравка, месне заједнице од месног самодоприноса, и сл.);

– у колону 7 уноси се податак о средствима која корисник остварује из буџета Републике.

Уколико директни буџетски корисник извршава расходе у оквиру више функционалних класификација, за сваку функцију посебно подноси захтев за текуће издатке.

2. Захтев за основна средства (табела 2)

Захтев за основна средства (класа 5) директни корисник буџетских средстава доставља за:

- набавку опреме;
- средства за капиталне пројекте започете у претходним годинама;
- за нове капиталне пројекте, који, по процени директног корисника буџетских средстава, представљају приоритете које треба размотрити у поступку доношења буџета за 2014. годину.

Захтев за основна средства састоји се из:

писменог образложења, којим се сваки појединачни захтев детаљно описује и правда (назив појединих врста инвестиција, почетак реализације, план набавки и трошења средстава, време завршетка, резултат успешности реализације, процена будућих трошкова који проистичу из рада и одржавања основних средстава по завршетку радова), и **износа средстава потребних за финансирање основних средстава (обавезно достављање предрачуна или понуде на основу које је извршена процена потребних средстава)**, који се исказују у табели 2 по изворима и уколико је то потребно, наводи динамику реализације пројекта као и процену укупне вредности.

Уколико се у табели 2 на истој економској класификацији исказе укупан износ потребан за набавку више различитих типова односно врста основног средства, потребно је у образложењу захтева исказати појединачно износе по ближим врстама.

Хронолошким редом треба навести предложену динамику планирања набавке основног средства.

Затим, треба навести оквирне рокове за:

- почетак израде архитектонско - грађевинског пројекта и број месеци потребних за ову активност;
- почетак изградње и број месеци потребних за изградњу и предвиђени датум за почетак коришћења.

3. Захтев за додатна средства (табела 3)

Напомињемо да су корисници буџетских средстава при изради финансијских планова дужни да се строго придржавају предвиђених оквира могућег повећања или задржавања на истом нивоу појединих издатака датим у овим смерницама. Међутим, уколико и поред тога имају потребе за додатним средствима за неке од намена текућег финансирања, тај проблем решава се преко захтева за додатним средствима.

Захтев за додатна средства пружа директном и индиректном кориснику буџетских средстава могућност да тражи недостајућа средства за финансирање и то:

- текућих активности, која се по процени директног корисника буџетских средстава не могу подмити из оквира предложеног обима буџетских средстава за 2013. годину;
- нових активности и услуга по приоритетима и
- нове активности чије се финансирање планира из других извора, као што су донације, односно трансфери.

Захтев за додатна средства, поред табеларног дела, састоји се и из писаног образложења, којим се појединачно описује и правда потреба за финансирањем, и износа средстава потребних за финансирање сваке од појединачно тражених активности односно услуга, које се исказује у табели 3.

Примера ради, уколико корисник има три захтева за додатно финансирање – попуњава три табеле 3, у свакој уписује назив захтева (повећање броја запослених, текуће одржавање – кречење, трошкови осигурања) и на свакој уписује редослед приоритета по важности (приоритет 1, приоритет 2, приоритет 3, итд.).

У писаном образложењу, поред правног основа за извршавање наведеног расхода, потребно је дати аргументацију захтева, која би требало да пружи одговоре на следећа питања:

- да ли постоји правни основ за активности, услуге и програме за које се траже средства,
- у чему се огледа приоритет ове активности, услуге или програма у односу на друге,
- шта је крајњи циљ који се постиже,
- којим се методама стиже до жељеног циља.

Тражена средства би требало да буду приказана појединачно по економској класификацији, а писано образложење треба да садржи и методологију каја се користи приликом израчунавања трошкова. Писано образложење би такође требало да документује да ли захтев представља једнократни трошак или постоји потреба да се финансирање продужи, као и изворе финансирања.

Без детаљног писаног образложења и навођења правног основа за сваку врсту расхода, као и извора средстава из додатних активности, неће се одобрити коришћење средстава из додатних активности у 2014 . години.

Уколико директни буџетски корисник извршава расходе у оквиру више функцио -налних класификација, за сваку функцију посебно подноси захтев за додатна средства.

Због комплексности у изради предлога Финансијског плана за 2014. годину, предлажемо буџетским корисницима да у њиховој изради поред руководиоца учествују и рачуноводствени радник корисника као и радник правне службе.

Индиректни буџетски корисници дужни су да предлоге својих финансијских планова за планова за 2014. годину доставе својим директним корисницима најкасније, а директни буџетски корисници дужни су да своје предлоге

финансијских планова доставе Одељењу за буџет и финансије Општинске управе Нова Варош, до 01 .0 9 .2013. године, како би се могли испоштовати предвиђени рокови дефинисани чланом 31. Закона о буџетском систему.

Образац -Буџетски пројекат

На основу Смерница Владе РС, које смо поменули, пројекат се дефинише као „скуп активности међусобно повезаних и организованих на такав начин да воде ка остварењу циља и резултата пројекта. Пројекат има утврђено време трајања (може трајати годину дана или дуже), циљ или резултат коме тежи и унапред дефинисане потребне ресурсе. Пројекти могу бити капитални, развојни, процесни, систематски итд. Пројекат мора бити део неког Програма и не може трајати дуже од Програма коме припада.“ Пројекат чини посебну целину у оквиру програма.

Планирање пројекта представља детаљну разраду свих параметара пројекта. Осим тога, обухвата и разраду плана активности пројекта, тј. планирање времена, као и план расподеле ресурса.

Параметри пројекта су:

Циљеви

-Очекивани резултати

- Активности

- Индикатори

- Извори (провере) верификације

- Ризици и претпоставке

- Буџет.

На основу ових параметара, креиран је образац за буџетски пројекат. Изглед обрасца налази се у прилогу овог документа а његови основни елементи описани су у наставку:

1. Назив пројекта

Дефинисан је у складу са стратегијом развоја локалне самоуправе.

2. Шифра пројекта (програмска класификација)

Као и назив, и шифра је утврђена по процедури коју је дефинисао локални орган управе надлежан за финансије у складу са стратегијом. Шифра програма је заправо програмска класификација која представља приказ програма и њихових саставних делова.

3. Назив буџетског корисника / Организационе јединице

Овде се уписује назив буџетског корисника који је одговоран за реализацију пројекта. Пројекат се везује за индиректног буџетског корисника за разлику од програма чије се планирање и израда везују за директног корисника.

4. Лице одговорно за реализацију пројекта

Мора бити персонализована одговорност за имплементацију, тј. морају бити именоване особе које су одговорне за реализацију пројекта. Утврђивањем одговорности, запосени ће савесније обављати своје задатке. То доприноси јачању система контроле у процесу извршења буџета јединице локалне самоуправе.

5. Веза пројекта са програмом / стратегијом / циљевима

Овде се указује на везу Пројекта са стратешким документом и политиком локалне самоуправе преко реализације зацртаних циљева у стратегији. Циљеви у стратегији су обично дефинисани као кратке, садржајне изјаве о томе шта се жели постићи финансирањем конкретног програма. Зато треба навести назив програма коме пројекат припада, затим да пројекат директно доприноси остварњу конкретног стратешког циља у оквиру тачно одређеног приоритета који је дефинисан у стратегији. Да је у функцији реализације посебног циља из стратегије. Дакле, у стратегији постоје општи (стратешки) и посебни циљеви и потребно је указати на везу пројекта са тим циљевима.

У функцији времена постоје: дугорочни, средњорочни и краткорочни циљеви.

У функцији општости и специфичности постоје:

- Општи циљеви чијој реализацији доприноси више субјеката буџетског процеса (међуресорни / национални циљеви)
- Специфични циљеви чија реализација зависи искључиво од конкретне организационе јединице / буџетског корисника.

Буџетски програм се везује за један посебан циљ.

У функцији нивоа планирања постоје:

- Циљеви вишег реда, нпр. програмски циљеви
- Циљеви нижег реда, нпр. пројектни циљеви.

6. Опис / значај пројекта

Потребно је укратко описати пројекат и истаћи значај његове реализације.

7. Временски оквир пројекта

Потребно је прецизирати време трајања пројекта. Пројекат може трајати годину дана или дуже али не може трајати дуже од програма коме припада.

8. Правни основ пројекта

је навести законску регулативу која представља основ за реализацију пројекта у пракси или конкретан стратешки документ који има обавезујући карактер за локалну самоуправу.

9. Приоритет пројекта

Буџетски корисници у фази дефинисања својих пројеката којима ће се реализовати одређени стратешки циљеви, морају да рангирају пројекте по њиховој важности. С обзиром да они најчешће нису у могућности да реализују све планиране пројекте, потребно је одредити приоритете тих пројеката, па тек онда приступити њиховој реализацији.

Дакле, треба извршити приоритизацију а под њом се подразумева одлука о избору оних опција од којих се очекује да дају најефикасније и најделотворније резултате који ће довести до остварења конкретног циља.

Степен приоритета пројекта може да се оцени применом одређених критеријума које треба пажљиво дефинисати и узети у обзир велики број фактора који могу утицати на редослед реализације пројекта. Неки од критеријума могу бити: законске обавезе, међународне обавезе, започети пројекти, међузависност пројекта, препоруке донатора, програми и приоритети Владе и министарстава, друштвена оцена пројекта, временски период рада, капацитети, средства, одрживост и друго.

10. Активности пројекта, индикатори за сваку активност и жељени резултат за сваку активност или за групу активности

Под активностима се подразумева низ задатака које треба обавити или низ услуга које треба обезбедити како би се реализовали очекивани резултати који воде остварењу циљева. Приликом планирања пројекта веома је битно детаљно разрадити план активности.

Планом се утврђује хронолошки и логички редослед спровођења активности. За сваку активност потребно је одредити датум почетка, датум завршетка и трајање које може бити изражено у данима, месецима,...

Активности су основа за израду финансијског плана буџета. За сваку активност се тачно утврђују неопходни ресурси (људски и материјални) потребни за њено извршење, и сви утврђени ресурси изражавају се висином неопходних финансијских средстава за обављање активности (буџетирање).

НАПОМЕНА: активности морају да буду у функцији остварења резултата и посредно циљева. Уколико неке активности не доприносе остварењу ни краткорочних ни средњорочних циљева, онда су оне сувишне, а ресурси који су ангажовани за њихово спровођење морају бити прееусмерени.

11. Ризици у реализацији пројекта

Ризик је својствен сваком пројекту и представља могућност да се циљ/циљеви пројекта не постигну због тога што се нешто непредвиђено деси. Они представљају потенцијалне сметње при спровођењу активности и реализацији пројекта и морају се узети у обзир при планирању пројекта. Нарочито су важни ризици екстерног карактера на које буџетски корисници немају директан утицај. Екстерни ризици обухватају ризичне догађаје који се јављају као последица промена у окружењу: политичких, економских, демографских итд.

Идентификација потенцијалних ризика врши се на основу претходних личних искустава али и искустава других пројеката унутар организације и из окружења.

Добар увид у потенцијалне ризике је основа за управљање ризиком у оквиру кога се може вршити планирање реакција, тј. планирање одговора на ризик. Могуће реакције су: игнорисање ризика, подношење ризика, смањивање ризика, пребацавање ризика и подела ризика.

Треба нагласити да се фазе идентификације и анализе ризичних догађаја врше не само у фази планирања, већ током целе реализације пројекта.

12. Документација (извори за проверу веродостојности података), одакле ће се прикупљати информације и подаци, када ће се прикупљати и ко ће их прикупљати

То су докази на основу којих су утврђени циљеви, активности и резултати програма (студије, анализе, извештаји, записници, фактуре, фотографије и други документи).

Пожељно је да подаци из различитих извора буду комплетни и поуздани у тој мери да није потребно прибегавати додатним анализама и истраживањима, јер то захтева додатне трошкове.

13. Буџет пројекта:

На крају, треба видети колико кошта реализација свих дефинисаних активности, тј. колико кошта реализација конкретног пројекта. Посебан део обрасца односи се на буџет пројекта у коме су табеларно дати следећи елементи:

а. Функционална класификација

Пројекат мора имати дефинисану област јавне потрошње што се чини функционалном класификацијом у складу са „Правилником о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем”.

Функционална класификација исказује издатке по функционалној намени за одређену област и независна је од организације која ту функцију спроводи. Правилником је дефинисано 10 категорија у оквиру функционалне класификације.

б. Расходи пројекта по економској класификацији и по годинама

Расходи пројекта представљају уствари, цену коштања пројекта. Исказују се према економској класификацији на трећем нивоу и по годинама. Колона „уложено у претходним годинама“ важна је за оне пројекте чије је време реализације дужи од једне године. Уписује се збирни износ колико је уложено у свим претходним годинама.

Остале колоне се односе на годину за коју се припрема буџет и на две наредне године ради пројектовања трошкова који ће настати у будућности.

с. Извори финансирања пројекта

У овој табели повезују се конкретни расходи са изворима финансирања да би се видело који део пројекта ће се финансирати из буџета а који из осталих извора.

д. Економска класификација прихода (наменски приходи)

У овој табели приказују се наменски приходи којима ће се реализовати конкретан пројекат и то у складу са економском класификацијом.

Образац-Буџетски пројекат

У „Правилнику о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем” дата је дефиниција програма: *„програм је у надлежности само једног корисника буџетских средстава, има јасно одређене специфичне циљеве и показатеље успешности и делотворности који доприносе остварењу општих циљева главног програма”*. Према Смерницама Владе РС, програм се изводи преко једне или више усклађених програмских активности/пројеката који су усмерени ка постизању циља програма. Планирање и израда програма везују за директног корисника буџетских средстава. Обрзац програма обухвата збирне податке који се односе на све пројекте који чине један програм. С обзиром да има скоро све исте елементе као и образац који се односи на пројекат, у наставку је дат само преглед неопходних елемената без објашњења, јер су она већ дата приликом престављања обрасца „буџетски пројекат”. Елементи које не садржи претходни образац, детаљније су објашњена.

Основни елементи обрасца „Буџетски програм” су:

1. Назив програма
2. Шифра програма (програмска класификација)
3. Назив буџетског корисника / Организационе јединице
4. Лице одговорно за реализацију програма
5. Веза програма са стратегијом
6. Опис / значај програма
7. Временски оквир програма
8. Правни основ програма
9. Приоритет програма
10. Пројекти којима се програм реализује и њихова вредност – Ова табела садржи називе и шифре свих пројеката који се налазе у оквиру пројекта, као и износ коштања сваког појединачног пројекта и то по годинама (једна колона за улагања у свим претходним годинама, колона за буџетску годину за коју се припрема одлука о буџету и колона за пројектоване трошкове пројекта у наредне две године.
11. Ризици у реализацији програма
12. Документација (извори за проверу веродостојности података), одакле ће се прикупљати информације и подаци, када ће се прикупљати и ко ће их прикупљати
13. Буџет програма – Овај део обрасца такође се односи на све пројекте који чине програм, што значи да износе треба збирно приказати.
 - а. Функционална класификација

b. Расходи програма по економској класификацији и по годинама

c. Извори финансирања пројекта

d. Економска класификација прихода (наменски приходи)

14. Резултати програма

Праћење реализације програма је једнако важно као и процес планирања и дефинисања циљева.. Суштина програмског буџета је у повезивању планираних циљева и остварених резултата, односно у успостављању везе између ангажованих ресурса и очекиваних и постигнутих резултата.

Пратеће обрасце за израду предлога финансијских планова, сви корисници могу преузети са званичног сајта општине Нова Варош, на адреси: www.novavaros.rs

ОДЕЉЕЊЕ ЗА БУЏЕТ И ФИНАНСИЈЕ
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ НОВА ВАРОШ
ФИНАНСИЈСКА СЛУЖБА

